

PRATARMĖ

„Lolita, arba Baltaodžio našlio išpažintis“ — štai tokiu dvigubu pavadinimu šių pastabų autorius gavo keistą tekstą, paskatinusį jį parašyti. Pats „Humbertas Humbertas“ mirė kalėjime nuo širdies aortos užsikimšimo 1952 m. lapkričio 16 d., kelios dienos iki savo teismo. Jo gynėjas, mano giminaitis ir geras bičiulis Klerensas Klarkas (dabar Kolumbijos apygardos teismo advokatas), paprašė mane pparedaguoti rankraštį, atsižvelgdamas į savo kliento testamentą, kurio vienas punktas įgaliojo mano garbųjį pusbrolių savo nuožiūra padaryti kas reikia, idant „Lolita“ galėtų išvysti dienos šviesą. Pono Klarko sprendimą, ko gero, bus paveikęs tas faktas, kad jo pasirinktasis redaktorius kaip tik neseniai buvo pelnęs Polingo premiją už kuklų triūsą („Ar galima atjausti jausmus?“), kuriame aptarinėjamos tam tikros patologinės būsenos ir iškrypimai.

Mano užduotis pasirodė lengvesnė, negu mudu manėme. Jei neminėsimė to, kad ištaisiau aiškius riktus ir kruopščiai išrankiojau šiokias tokias kliūvančias detales, kurių, nors ir kaip pats H. H. stengėsi, dar tekste buvo likę, sakykime, kažkokios gairės ir paminklai (nuorodos į vietas ir žmones, kuriuos padorumas reikalavo nutylėti, o artimo meilė — pasigailėti), galima sakyti, tie įsidėmėtini užrašai liko nepaliesti. Įmantrus jų autoriaus pseudonimas — jo paties išmonė; savaime suprantama, jog toji kaukė — pro kurią tartum žioruoja dvi hipnotinės akys — turėjo išlikti, kaip pageidavo jos nešiotojas. Tuo tarpu Heiz tiktai

rimuojasi su tikrąja herojės pavarde, jos pirmas vardas pernelyg intymiai įsipynęs į slapčiausią knygos audinį, kad būtų galima jį pakeisti; beje (kaip skaitytojas pats įsitikins), šito faktiškai ir nereikia. Smalsautojai gali pasiskaityti apie žmogžudystę, kurios kaltininkas H. H., 1952 m. rugsėjo—spalio laikraščiuose; jos priežastys ir tikslas taip ir nebūtų išaiškėję, jei šie memuarai nebūtų pakliuvę į mano stalinės lempos šviesos ratą.

Trokšdamas įtikti senamadiškiems skaitytojams, besidominantiems tolesniu „gyvų pavyzdžių“ likimu už „tikroviško pasakojimo“ horizonto, galiu paberti šiokių tokių duomenų, pateiktų Vindmiulerio iš Ramzdelio, kuris geidavo likti neįvardytas, idant „ilgas apgailėtinos ir nešvarios istorijos šešėlis“ nenusidriektų ligi to miestelio, kuriame jis turi garbės gyventi. Jo duktė Luiza dabar antro kurso studentė. Mona Dal mokosi universitete Paryžiuje. Rita neseniai ištekęjo už viešbučio savininko Floridoje. Ričardo Skilerio žmona mirė pagimdžiusi negyvą mergaitę 1952 m. gruodžio 25 d. tolimoje „Palšosios žvaigždės“ sodyboje Šiaurės Vakaruose. Ponia Viviana Damor-Blok (Damor — scenoje, Blok — vieno pirmųjų vyrų pavardė) parašė buvusio bičiulio biografiją kalambūrinio pavadinimu „Kumyras mano“, netrukus turėtų pasirodyti; kritikai, jau susipažinę su rankraščiu, sako, jog tai geriausias jos darbas. Kapinių, vienaip ar kitaip paminėtų H. H. memuaruose, sargai nešneka, kad kas nors keltųsi iš kapo.

Skaitytojui, kuris žiūri į „Lolitą“ tiesiog kaip į romaną, jame aprašytos situacijos ir emocijos galėtų likti erzinančios ir neaiškios, jeigu jos būtų nuskurdintos vulgariomis alegorijomis. Beje, visame kūrinyje nerastum nė vieno nešvankaus posakio; netgi pasakyčiau: žaliūkas miesčionis, šiuolaikinių papročių įgudintas be jokio pasibjaurėjimo priimti visą krūvą blevyzgų pačiame banaliausiame amerikiečių ar anglų romane, bus baisiausiai šoki-

ruotas, kad jų nėra „Lolitoje“. O jeigu — šiam paradoksaliai davat kai nuraminti — redaktorius būtų praskiedęs ar išbraukęs tas scenas, kurios tam tikru požiūriu gali pasirodyti „ne visai padorios“ (žiūrėk istorinį nuosprendį, priimtą didžiai gerbiamo teisėjo Džono Vulso 1933 m. gruodžio 6 d. dėl kitos, nepalyginti atviresnės knygos), tuomet reikėtų išvis atsisakyti minties išleisti „Lolitą“, nes kaip tik tos scenos, kuriose besarmatis iš dyko buvimo galėtų įžvelgti nevaržomą geidulingumą, iš tiesų yra būtinas konstrukcijos elementas tragiško pasakojimo raidai, kuri nuosekliai atveda į tai, ką tik ir galima pavadinti moraline apoteoze. Cinikas pasakys, kad to paties siekia ir profesionalus pornografas; eruditas atsikirs, kad aistringa H. H. išpažintis tėra audra stiklinėje, kad kiekvienais metais ne mažiau kaip 12 proc. suaugusių vyriškos lyties amerikiečių — kukliai skaičiuojant, jei tikėsime ponio Bjanka Švarcman (pasikliauju privačiu pokalbiu) — pereina tą savitą bandymą, kurį H. H. aprašo su tokia neviltingumu; ir kad jeigu mūsų pakvaišėlis memuarų autorius tą nelemtą 1947 metų vasarą būtų nuėjęs pas kompetentingą psichopatologą, jokios nelaimės nebūtų atsitikę. Gal ir taip, bet juk tuomet nebūtų buvę šios knygos.

Tebūnie šiam komentatoriui atleista, jei jis dar sykį pakartos, ką primygtinai tvirtino savo paties veikaluose ir paskaitose, kad tai, kas „nepadoru“, dažnai ekvivalentiška tam, kas „neįprasta“. Didis meno kūrinyje visuomet originalus, pačia savo esme jis turi sukrėsti ir apstulbinti, tai yra „šokiruoti“. Neturiu jokio noro liaupsinti poną H. H. Nėra jokios abejonės, kad jis koks, kad jis žemas, kad jis gali būti ryškus moralinių raupsų pavyzdys, kad jo nuožmumas sumišęs su žaismingumu, kurie galbūt ir liudija apie skaudžiausias kančias, bet neteikia patrauklumo kai kuriems jo jausmų protrūkiams. Žinoma, jo keistuoliškumas siek tiek slogus.

Daugelis sporadiškų jo atsiliepimų apie Amerikos gyventojus ir gamtą juokingi. Desperatiškas garbingumas, kuriuo alsuoja jo išpažintis, anaip tol neatpalaiduoja jo nuo atsakomybės už velnio-nišką miklumą. Jis nenormalus. Jis ne džentelmenas. Tačiau kaip kerimai dainingas jo smuikas žadina mūsų širdyse švelnią užuojautą Lolitai, neleisdamas mums atsitraukti nuo knygos, nors ir jaučiame pasibjaurėjimą autoriumi!

Kaip klinikinio atvejo aprašymui, „Lolitai“, be abejo, lemta tapti vienu iš klasikinių psichiatrinės literatūros pavyzdžių, ir galima garantuoti, kad po dešimties metų terminas „nimfetė“ įsigalės žodynuose ir laikraščiuose. Kaip meno kūrinys, „Lolita“ toli pranoksta atgailaujamą išpažintį, bet kur kas svarbesniu negu jos mokslinė reikšmė ir meninė vertė mes turime pripažinti moralinį jos poveikį rimtam skaitytojui, nes šioje skausmingoje pavienio atvejo analizėje glūdi ir bendra pamokomoji išvada. Neprižiūrima mergaitė, savimi užsiėmusi motina, dūštą nuo gašlumo maniakas — visi jie ne tik raiškūs tokio unikalaus pasakojimo personažai, jie, be to, mus įspėja, kad esama pavojingų potraukių; jie rodo, kad gali nutikti visokiausių nelaimių. „Lolita“ turėtų priversti mus visus — tėvus, socialinės sferos darbuotojus, pedagogus — būti budresnius ir nuovokesnius, kad išauklėtume sveikesnę kartą saugesniame pasaulyje.

DŽONAS RĖJUS, filosofijos mokslų daktaras,

1955 m. rugpjūčio 5 d.

Vidvortas, Masačusetsas

PIRMA DALIS

I

Lolita, mano gyvenimo šviesa, mano strėnų ugnie. Nuodėme mano, siela mano. Lo-li-ta: liežuvio galiukas šokteli tris šuoliukus gomuriu žemyn, trečiuoju bakstelėdamas į dantis. Lo. Li. Ta.

Ji buvo Lo, tiesiog Lo, rytmečiais, penkių pėdų ūgio (be dviejų verškų ir viena kojinaite). Ji buvo Lola ilgomis kelnėmis. Ji buvo Dolė mokykloje. Ji buvo Doloresa blankų punktyruose. Tačiau mano glėbyje ji buvo visuomet: Lolita.

O pirmtakių ji turėjo? Kaipgi, turėjo... Dar daugiau pasakysiu: jokios Lolitos nebūtų buvę, jei aš vieną tolimą vasarą nebūčiau pamilęs vienos pirmųkštės mergaitės. Vienoje karalystėje prie jurių marių (beveik kaip aprašyta Po).

Kada gi tatai buvo, a?

Maždaug tiek metų prieš Lolitos gimimą, kiek man buvo tą vasarą. Iš žudiko visuomet galite tikėtis įmantraus prozos stiliaus.

Gerbiami prisiekusieji, ponios ir ponai! Eksponatas Numeris Pirmas yra toks žmogus, kuriam taip pavydėjo Edgaro serafimai — neišmanėliai, atviraširdžiai, kilniadvasiai serafimai... Pasigėrėkite tuo kančių tumulu.

II

Aš gimiau 1910 metais Paryžiuje. Mano tėvas buvo minkštaširdis, lengvapėdis — ir turėjo ištisą mišrainę genų: Šveicarijos pilietis, pusiau prancūzas, pusiau austras, su Dunojaus kraujo priemaiša. Tuoj aš išdalysiu keletą puikių, tviskančių žydrų atvirukų.

Jis turėjo ištaigingą viešbutį Rivjeroje. Jo tėvas ir abudu seneliai prekavo vynu, briliantais ir šilku (paskirstykite patys). Sulaukęs trisdešimties metų, jis vedė anglę, alpinisto Džeromo Duno dukterį, anūkę dviejų Dorseto pastorių, ekspertų painiais klausimais: paleontologijos ir Eolo arfų (paskirstykite patys). Mano didžiai fotogeniškos motinos mirties priežastis ir aplinkybės buvo originalios (piknikas, žaibas); man tuomet buvo vos treji metai, ir be kažkokio šilto aklagatvio perdėm tamsioje praityje nieko daugiau iš jos neišliko mano atminties daubose ir linkiuose, už kurių — jei dar įstengiate pakęsti mano stilių (rašau sargybos prižiūrimas) — leidžiasi manosios kūdikystės saulė: tikriausiai visiems jums pažįstama ta kvapsninga vakarėjančios dienos palaima, kuri pakimba podraug su mašalais virš kokios nors žydinčios gyvatvorės ir kurioje ūmai atsiduri išėjęs pasivaikščioti, — prasismelki pro ją, kalvos papėdėje, vasaros sute-mose — alsi šutra, auksuoti mašalai.

Vyresnioji motinos sesuo Sibilė, ištekJusi už mano tėvo pusbrolio — beje, veikiai ją pametusiai, — gyveno mūsų namuose lyg nemokama guvernantė, lyg ekonomė. Vėliau girdėjau šnekas, jog ji buvo įsimylėjusi mano tėvą ir vienąsyk, lietingą dieną,

jis lengvapėdiškai jos jausmu pasinaudojęs — bet viską pamiršo, vos tik oras išsigiedrijo. Aš buvau be galo prisirišęs prie jos, manęs neatbaidė net kai kurių jos taisyklių griežtumas — lemtingas griežtumas. Galbūt jai magėjo padaryti iš manęs dorybingesnę našlį negu tėvas. Teta Sibilė turėjo dangiškas, rausvais apvadais akis ir vaškinę veido spalvą. Ji rašė eilėraščius. Buvo poetiškai prietaringa. Sakėsi žinanti, kada mirs — ogi tada, kai man sukaks šešiolika metų, — lygiai taip ir atsitiko. Jos vyras, vėtytas ir mėtytas parfumerijos firmos vojažierius, daugiausia laiko praleisdavo Amerikoje, kur galų gale įsteigė savo įmonę ir įsigijo šio tokio turto.

Aš buvau sveikas laimingas vaikas, augantis tarp paveikluotų knygų, švaraus smėlio, apelsinmedžių, lipšnių šunų, jūros tolių ir šypsančių veidų. Prašmatnus „Miranos“ viešbutis aplink mane sukosi tartum privati visata, kreida baltintas kosmosas, vidur kito, žydro, milžiniško, žaižaruojančio už jo ribų. Nuo virtuvės juodadarbio su prikyšte iki karaliaus vasariniu kostiumu, visi mylėjo, visi lepino mane. Įmetėjusios amerikietės, lazdele pasiramsčiuodamos, linkdavo prie manęs kaip Pizos bokštai. Nusigyvenusios rusų kunigaikštienės neįstengdavo užsimokėti mano tėvui, bet pirkinėdavo man brangius saldainius. O jis, *mon cher petit papa*^{*}, imdavo mane irstyti valtimi ir važinėti dviračiu, mokė plaukti, nardyti, šliuožti vandens slidėmis, skaitė man „Don Kichotą“ ir *Les Misérables*^{**}, ir aš jį dievinau ir gerbiau, ir džiaugiausi dėl jo, kai slapta nuklausydavau, kaip tarnai apšnekinėja įvairiausias jo meilutes — švelnias gražuoles, kurios nešykštėdavo man savo dėmesio, ulbėdamos virš galvos ir liedamos brangias ašaras dėl man visiškai linksmos našlaičio dalios.

* Brangusis mano tėvelis (*pranc.*).

** „Vargdieniai“ (V. Hugo romanas).

Aš mokiausi anglų mokykloje, esančioje keli kilometrai nuo namų; ten žaisdavau *rackets* ir *fives* (atmušinėdavau kamuolį nuo sienos rakete arba delnu), gaudavau labai gerus pažymius ir nuostabiai sutardavau tiek su draugais, tiek su auklėtojais. Iki trylikos metų (tai yra iki susitikimo su savo mažyte Anabele) teturėjau du lytinio pobūdžio išgyvenimus, entuziastingą, padorų, grynai teorinį pokalbį mokyklos rožyne apie kai kuriuos netikėtus paaušlystės reiškinius su berniuku amerikiečiu, sūnumi įžymios tuomet kino aktorės, kurią jis retai teišvysdavo trijų matavimų pasaulyje; ir ganėtinai įdomų mano organizmo atgarsį į dulšvas lyg perlas nuotraukas su įstabiai švelniais įdubų šešėliais puošniame Pišono albume *La Beauté Humaine**, kurį aš kartą patyliukais išsitraukiau iš po krūvos marmurinių Londono *Graphic*** tomų viešbučio bibliotekoje. Vėliau tėvas, kaip visuomet geraširdiškai, suteikė tokio pobūdžio žinių, kurios, jo manymu, galėjo man praversti; tatai buvo 1923 metų rudenį, prieš man stojant į Liono gimnaziją (kur turėjau praleisti tris žiemas); bet kaip tik tų metų v a s a rą tėvo, deja, nebuvo — keliavo po Italiją su *Mme de R.**** ir jos dukteria — taigi neturėjau kam pasiguosti nei su kuo pasitarti.

* „Žmogaus grožis“.

** Iliustruotas žurnalas.

*** Ponia R. (*franc.*).

III

Anabelė buvo, kaip ir autorius, mišrios kilmės: jinai — anglų ir olandų. Dabar jos bruožus pamenu kur kas blankiau negu iki tol, kol sutikau Lolitą. Regimoji atmintis veikia dviem būdais: vienu pavyksta dirbtinai atgaivinti vaizdą smegenų laboratorijoje neužsimerkus (ir tuomet Anabelė iškyla prieš mane bendrais terminais, kaip antai: „medaus atspalvio oda“, „plonytės rankos“, „rusvi pakirpti plaukai“, „ilgos blakstienos“, „didelė ryški burna“); antru būdu, užsimerkį ir tučtuojau prišauki tamsioje vidinėje vokų pusėje objektyvų, optinį, kaip gyvą mylimų bruožų vaizdinį: mažytis natūralių spalvų vaiduoklis (šitaip aš regiu Lolitą).

Todėl leiskite man, aprašant Anabelę, apsiriboti oria pasta, jog tatai buvo žavi mergytė, keletu mėnesių jaunesnė už mane. Jos tėvai, pavarde Li (*Leigh*), seni mano tetos bičiuliai, kaip ir teta Sibilė skrupulingai paisė padorumo. Jie samdėsi vilą netoli nuo „Miranos“. To nuplikusio, rusvaplaukio pono Li ir storos, nusipudravusios ponios Li (mergautine pavarde Vanesa van Nes) aš baisiai neapkenčiau. Iš pradžių mudu su Anabele, taip sakant, pilstėme iš tuščio į kiaurą. Ji vis pasemdavo saują smulkaus paplūdimio smėliuko ir leisdavo jam byrėti pro pirštus. Mūsų smegenys buvo sureguliuotos pagal gerų to meto ir tos aplinkos pauglių europiečių toną, ir aš abejoju, ar čia būtų galima įžiūrėti kokį individualų talentą, kad mes domėjomės gyvenamų pasaulių apstumu, teniso varžybomis, begalybe, solipsizmu ir kitokiais panašiais dalykais. Mažų žvėrelių gležnumas ir silpnumas mums abiem žadino tą patį aštrų skausmą. Ji svajojo būti gailėstingąja

sesele kokioje nors badaujančioje Azijos šalyje; aš svajojau tapti garsiu šnipu.

Netikėtai mudu pasijutome įsimylėję kits kitą — beprotiškai, nevykusiai, begėdiškai, kankinamai, pridurčiau — beviltiškai, nes mūsų pašėlęs potroškis atsiduoti kits kitam galėjo būti numalšintas tik tuomet, jeigu kiekvienas iš tikrųjų būtų įsiurbęs ir suėmęs į save kiekvieną antrojo kūno ir sielos dalelę; tuo tarpu mes netgi negalėjome rasti vietos susijungti, kaip lengvai randa lūšnų vaikai. Po vieno nevykusio pasimatymo naktį jos sode (apie tai kitame skyriuje) vienintelis dalykas, kuris mums buvo leistas, turint omenyje susitikimus, tatau gulėti pasiekiamiems suaugusiųjų akių, jeigu ne ausų, toje paplūdimio dalyje, kur tirščiausia žmonių. Ten, ant minkšto smėlio, keli žingsniai nuo vyresniųjų, mes tvarsėmės visą rytą, įaistrinti bežadžių meilės kančių, ir naudojoms kiekviena kliauda laiko ir erdvės audinyje, idant prisiliestume prie kits kito: jos ranka per smėlį ropodavo prie manęs, slinkdama vis artyn, dėliodama siaurus įdegusius pirštus, o paskui perlamutrinis jos kelis leisdavosi į tą pačią ilgą, atsargią kelionę; kartais atsitiktinis kauburyš, supiltas kitų, jaunesnių vaikų, pabūdavo mums priedanga trumpam sūriam bučiniui; tie netobuli prisilietimai mūsų sveikus ir neįgudusius kūnus taip sudirgindavo, kad net žydro vandens, po kuriuo toliau siekdavome savo tikslo, vėsuma neįstengdavo mūsų nuraminti.

Tarp brangenybų, mano prarastų vėlesnių klajonių metais, buvo tetos daryta maža fotografija, užfiksavusi gatvės kavinės staliuką apsėdusį būrelį: Anabelę, jos tėvus ir labai rimtą daktarą Kuperį, raišą senį, kuris tą vasarą asistavo tetai Sibilei. Anabelė išėjo nelabai gražiai, nes buvo nufotografuota tą akimirką, kai norėjo siurbtelėti savo *chocolat glacé**, ir tik iš liesų nuogų pečių

* Šaltas šokolado gėrimas.

ir sklastymo galėjai ją atpažinti (kiek pamenu nuotrauką) saulės raibuliuose, į kuriuos palengvėle negrįžtamai įsiliejo jos grožis; o aš, sėdėjęs profiliu, šiek tiek atokiau nuo kitų, išėjau kažkaip dramatiškai raiškiai: niaurus berniukas vešliais antakiais, tamsiais sportiniais marškiniais ir baltais gerai pasiūtais šortais, užsikėlęs koją ant kojos ir žvelgiantis į šalį. Fotografuota buvo paskutinę mūsų lemtingosios vasaros dieną, vos keletas minučių iki mūsų antrojo ir paskutinio mėginimo apgauti lemtį. Prasimetę kažkokia aiškiausia dingstimi (kito šanso nebegalėjom tikėtis, ir jau niekas nebebuvo svarbu), mes nuėjome iš kavinės į paplūdimį, kur pagaliau susiradome nuošalią vietą, ir ten, rausvų uolų, sudarančių tarsi urvą, lelijinėje paunksnėje paskubomis apibėrėme kits kitą gosliomis glamonėmis, kurių vienintelis liudininkas buvo kažkieno pamesti tamsūs akiniai. Aš klūpėjau ir jau buvau bejaimas savo brangutę, tik staiga du barzdoti mauduoliai — jūrų senis ir jo brolužis — išbrido iš vandens, drąsindami mus nepadoriais šūksniais, o po keturių mėnesių ji mirė nuo šiltinės Korfu saloje.

IV

Sklaidau ir sklaidau šiuos gailius prisiminimus ir tolydžio kamantinėju pats save, ar ne nuo tada, ne nuo anos tolimos vasaros švytėjimo, pradėjo eizėti visas mano gyvenimas. Ar gal ūmi mano aistra šiam kūdikiui buvo vien pirmutinis įgimto iškrypimo požymis? Kada stengiuosi susigaudyti būtuose troškimuose, kėluose, poelgiuose, pasiduodu kažkokiai grįžtamajai vaizduotei, suteikiančiai analitiniam sugebėjimui neribotas galimybes, taigi kiekvienas mano įsivaizduotas ankstesnis kelias be galo šakojasi stulbinamai painioje atminties perspektyvoje. Vis dėlto esu tikras, kad žavėtinu ir lemtingu būdu Lolita prasidėjo nuo Anabelės.

Žinau ir tai, jog Anabelės mirtis sustiprino nepasitenkinimą ta beprotiška vasara ir tapo kliūtimi bet kokiai kitai meilei daugelį šaltų mano jaunystės metų. Dvasiškas ir kūniškas pradas susiliejo mūsų meilėje tokia tobula forma, apie kokią nė nesapnuoja šiuolaikiniai į viską paprastai žiūrintys paaugliai, primityvių jausmų ir šabloniškų smegenų. Ilgai po jos mirties jaučiau, kaip jos mintys persmelkia manąsias. Dar gerokai prieš mudviejų susitikimą mudu regėjome vienodus sapnus. Sulygindavome ženklus. Rasdavome keistų panašybių. Tų pačių (1919-ųjų) metų birželį į jos namus ir į mano namus, dviejose nesusisiekiančiose šalyse, įskrido kažkieno kanarėlė. O Lolita, jeigu tu būtum mylėjusi mane *šitaip!*

Patausojau pasakojimo apie Anabelę pabaigai mudviejų apverktino pirmojo pasimatymo aprašymą. Kartą vėl vakarą jai

pasisekė apgauti piktavali tėvų budrumą. Virpančių plonalapių mimožų giraitėje, už vilos, mes susiradome vietą žemos mūrinės sienos griuvėsiuose. Tamsoje pro gležnus medelius šmėžavo nutviekstų vilos langų arabeskos, kurias dabar, truputėlį pataisytas jautrios atminties spalvotu rašalu, palyginčiau su lošiamosiomis kortomis (iš dalies gal todėl, kad priešas lošė ten bridžą). Ji krūpsėjo ir trūkčiojo, kol aš bučiavau ją į pravirų lūpų kamputį ir karštą ausies spenelį. Žvaigždžių spiečiai blankiai mirgėjo virš mūsų tarp įkypų lapų siluetų: ši atjaučianti bedugnė atrodė tokia pat nuoga, kokia buvo jinai po savo lengvute suknele. Danguis fone taip nuostabiai skaisčiai atsišvietė jos veidas, tartum pats būtų spinduliavęs švelnią šviesą. Jos kojos, jos dailios vinklios kojos, buvo nelabai stipriai suglaustos, ir kai mano ranka susirado tai, ko ieškojo, vylingo svajingumo išraiška — lyg skausmas, lyg malonumas — atsirado jos vaikiškame veide. Sėdėdama aukštėliau už mane, ji iš vienišos savo palaimos siekė mano lūpų, galva jos pasviro mieguistai, saldžiai, ir tas judesys reiškė kone kančią, o nuogi keliukai gaudė, spaudė mano plaštaką ir vėl suglebdavo. Jos virpanti burna, iškreipta slaptingo meilės gėrimo kartumo, lengvai kvėpčiodama artėjo prie mano veido. Ji stengėsi numalšinti meilės sopulį tuo, kad smarkiai trynė sausas savo lūpas į manąsias, tačiau staiga atšlydavo, veržliai krestelėjusi garbanas, o paskui vėl niauriai glaustėsi ir leido man gerti iš savo pravirų lūpų, tuo tarpu aš, kilniadvasiškai pasiryžęs jai padovanoti viską — savo širdį, gerklę, vidurius, — leidau jai laikyti nemikliame kumštelyje mano aistros skeptrą.

Menu kažkokios pudros kvapą — tą pudrą ji, regis, vogdavo iš motinos kambarinės ispanės — salsvą, pigų, muskusinį prieskoni; jis susiliejo su jos pačios biskvitiniu kvapu, ir ūmai mano jausmų taurė prisipildė ligi kraštų; netikėtas erzelis po artimu

krūmu sutrukdė jiems išsilieti. Mes apmirėme ir su skausmingu virpuliu gyslose įsiklausėme į brazdesį, sukeltą veikiausiai tik medžiojančios katės. Deja, tuo metu nuo namų ataidėjo dukterį šaukiančios ponios Li balsas, šiurkščiai moduluojąs vis skardžiau, ir daktaras Kuperis sunkiai nuklibikščiavo iš verandos į sodą. Tačiau tas mimozą krūmynas, žvaigždžių ūkas, drebulys, ugnis, lipčius ir mano kančia pasiliko su manimi, ir ta mergaitė jūros nugludintomis kojomis ir aistringų liežuviu nuo to laiko įkyriai persekiojo mane, kol pagaliau, dvidešimt ketveriems metams praėjus, aš atsikračiau haliucinacijos, atgaivinęs ją kitoje.

V

Mano jaunystės dienos, kai atsigręžęs į jas pasižiūriu, atrodo tartum lekiąs nuo manęs balzganas pakartotinių skiaučių kūkys, kaip sunaudotų popieriukų rytmetinis verpetas, Amerikos ekspreso keleivio regimas pro stebimąjį paskutinio vagono langą, už kurio jie plaikstosi. Higieniniuose meilės santykiuose su moterimis aš buvau praktiškas, ironiškas ir spėrus. Lankydamas Londono ir Paryžiaus universitetą, tenkindavausi mokamomis paukštytėmis. Mokslus stūmiau uoliai ir atsidėjęs, bet nelabai našiai. Iš pradžių ketinau tapti psichiatru, kaip daugelis nevykėlių; bet aš buvau ypatingas nevykėlis; mane sukaustė keistas nuovargis (reikėtų nueiti pas gydytoją — tokia kankynė); ir tada persimečiau į anglų literatūros studijas, kurių nusitveria ne vienas netikša poetas, virsdamas profesorium su pypkute, geros vilnos švarku. Ketvirtojo dešimtmečio Paryžius buvo man kaip tik. Aptarinėdavau sovietinius filmus su amerikiečių literatais. Sėdėdavau su uranistais* *Les Deux Magots* kavinėje. Spausdindavau vingrius etiudus mažai skaitomuose žurnaluose. Rašydavau parodijas — Elioto, pavyzdžiui:

*Lai panelė fon Kulp, įsitvėrus
Durų kabės, atsigręžia... Ne,
Nežengsiu paskui ją nei paskui Freską.
Nei paskui tą žuvėdrą... ***

* Homoseksualai.

** Eiliuotus tekstus vertė Virginijus Gasiliūnas.

Vienas mano darbų, pavadintų „Prusto tema Kitso laiške Bendžaminui Beiliui“, sulaukė iš šešių septynių jį perskaičiusių mokslininkų pritariamų kreivų šypsenų. Įnikau rašyti „Trumpą anglų poezijos istoriją“ pagarsėjusiam leidėjui, o paskui ėmiau sudarinėti tą prancūzų literatūros vadovėlį (su lyginamaisiais anglų literatūros pavyzdžiais) Amerikos ir Britanijos skaitytojams, kuris turėjo neleisti man nuobodžiauti penktąjį dešimtmetį ir kurio paskutinis tomelis buvo kone parengtas spaudai mano arešto dieną.

Susiradau tarnybą: dėsčiau anglų kalbą grupei Šešioliktosios apygardos suaugusių paryžiečių. Paskui dvi žiemas buvau berniukų gimnazijos mokytojas. Kartais pasinaudodavau pažintimis tarp psichiatrų ir visuomenės globos darbuotojų, kad su jais galėčiau lankyti įvairias įstaigas, pavyzdžiui, našlaičių prieglaudas ir mažamečių nusikaltėlių mokyklas, kur į išblyškusias, sulipusiomis blakstienomis paaugles galėjau laisvai žiūrėti nebaudžiamas, kaip kad mums leidžiama sapnuose.

O dabar norėčiau išdėstyti tokią mintį. Tarp mergaičių nuo devynerių iki keturiolikos metų pasitaiko tokių, kurios ne vienam susižavėjusiam klajūnui, dvigubai arba keliagubai vyresniam už jas, atskleidžia tikrąją savo esmę — esmę ne žmogiškąją, o nimfiškąją (tai yra demoniškąją); ir tas mažytes išrinktąsias aš siūlau pavadinti taip: nimfetės.

Skaitytojas pastebės, jog erdvės sąvokas aš pakeičiau laiko sąvokomis. Negana to, aš trokščiau, kad jisai išvystų tas amžiaus ribas, 9—14, kaip regimus kontūrus (veidrodinės seklumos, žėruojančios uolos) užburtos salos, kurioje gyvena tos mano nimfetės ir kuri apsupta plataus ūkanoto vandenyno. Klausimas: ar tose amžiaus ribose visos mergaitės — nimfetės? Žinoma, ne. Kitaip mes, įšventintieji, mes, vieniši jūrų keliautojai, mes, nim-

foleptai, seniai būtume išsikraustę iš proto. Ir netgi grožis čia nėra kriterijus, tuo tarpu vulgarumas (ar bent tai, kas vadinama vulgarumu vienoje ar kitoje sferoje) nebūtinai yra kliūtis atsirasti tiems paslaptingiems bruožams — pasakiškai nuostabiai gracijai, vos pastebimam permainingam, piktadariškam, saldžiam žavesiui, — tam, kas skiria nimfetę nuo jos vienmečių, nepalyginti labiau priklausomų nuo erdvinio pasaulio vienkartinį reiškinių negu nuo užburto laiko besvorės salos, kur Lolita žaidžia su panašiomis į save. Tose amžiaus ribose tikrų nimfečių būna kur kas mažiau nei negražių ar tiesiog „mielų“, ar netgi „nieko sau“, bet visiškai eilinių, putnučių, dramblotų, šaltaodžių, žmogiškų savo prigimtimi mergaičių apskritais pilvukais, su kasytėmis, tokių, kurios gali arba negali vėliau pavirsti gražiomis, kaip sakoma, moterimis (pažvelkime į kokį nors šlykštų pumpotaukšlį juodomis kojinėmis ir balta skrybėlaite, persikūnijantį į kerinčią ekrano žvaigždę). Jeigu paprašytum normalų žmogų grupinėje nuotraukoje parodyti dailiausią mokinę ar skautę, jis ne visuomet durty pirštu į nimfetę. Reikia būti menininkui ir pamišėliui, nepaliaujamų širdgėlių žaislui, nešioti deginančių nuodų pursliuką kūno šaknyje ir geidulingą ugnį, amžinai liepsnojančią jautriame stuburkaulyje (o, kaip mums tenka gūžtis ir saugotis), kad pažintum tučtuojau, iš nepaaiškinamų bruožų — iš vos vos katiškų skruostikaulių linijų, iš galūnių laibumo ir glosnumo ir dar iš kitų požymių, kurių išvardyti man neleidžia nusiminimas, gėda, švelnumo ašaros, — mažą pragaištingą demoną paprastų vaikų būryje: juk ji, nimfetė, stovi tarp jų nepažinta ir pati nenujaučianti savo nepaprastos galios.

Ir dar: kadangi šiuose apžavuose galioja laiko primatas, mokslo darbuotojas turi būti pasirengęs atsižvelgti, jog yra privalomas kelerių metų skirtumas (sakyčiau, ne mažiau kaip dešim-

ties, bet paprastai trisdešimties ar keturiasdešimties — ir retais žinomais atvejais ligi devyniasdešimties) tarp mergaitės ir vyriškio tam, idant šis galėtų pasiduoti nimfetės kerams. Turi prisi- taikyti akies lęšiukas, būti tam tikras atstumas, kurį vidinė akis su saldžiu jauduliu nugali, ir tam tikras kontrastas, kurį protas suvokia konvulsyviai mėgaudamasis paleistuvystės malonumu. „Kada buvau aš mažas, ir ji buvo maža“ (vis Edgaro tvaikas), ma- noji Anabelė nebuvo man nimfetė: aš buvau jai lygus; nusikėlus į tą laiką, aš pats buvau fauniukas toje pačioje užburtoje laiko saloje, bet dabar, 1952 metų rugsėjį, praėjus dvidešimt devyne- riems metams, man regis, galiu į ją žiūrėti kaip į pradinę lemtingą pagundą. Mes mylėjome pirmalaikę meilę, pasižyminčia tuo šėlu, kuris taip dažnai sudaužo subrendusių žmonių gyvenimą. Aš bu- vau tvirtas berniukas ir atlaikiau, bet nuodai liko žaizdoje, ir šit aš augau į vyrą supamas mūsų civilizacijos, kuri leidžia vyriškiui žavėtis šešiolikamete mergina, bet ne dvylikamete mergaite.

Tad nenuostabu, kad mano subrendusio gyvenimas Euro- poje buvo pasibaisėtina dvilypis. Žiūrint iš paviršiaus, aš pa- laikiau normalius meilės santykius su žemės moterimis, kurių krūtys kaip moliūgai ar kriaušės, o viduje it pragaro ugnis mane degino baisus geidulys, kurstomas kiekvienos sutiktos nimfetės, prie kurios aš, įstatymą gerbiantis bailys, nedrįsdavau prisiartinti. Dramblotos žmonių patelės, kuriomis man buvo leidžiama nau- dotis, tebuvo paliatyvas. Aš mielai patikėčiau, kad pojūčiai, mano gaunami iš natūralaus suartėjimo, daugmaž prilygo tiems, kuriuos patiria normalūs dideli vyrai, bendraudami su normaliomis dide- lėmis moterimis tuo rutinišku ritmu, kuris sudrebina pasaulį, ta- čiau visa bėda, kad tie ponai negavo, kaip kad gavau aš, pažinti ne- palyginamai saldesnės palaimos blyksnio. Blankiausias iš poliuci- ja pasibaigiančių mano sapnų buvo tūkstantį kartų spalvingesnis

už sanguliovimą, kokį tik drąsiausias genijus ar talentingiausias impotentas galėtų įsivaizduoti. Mano pasaulis buvo suskilęs. Aš jutau egzistuojant ne vieną, o dvi lytis, iš kurių nei viena, nei kita nebuvo manoji; anatomui abidvi buvo moteriškos, tuo tarpu man, žvelgiančiam pro savitą jausmų prizmę, „jos buvo tokios pat skirtingos kaip svajonė ir dvejonė“. Visa tai aš dabar racionalizuoju, tačiau dvidešimtaisiais—dvidešimt penktaisiais amžiaus metais ne taip aiškiai susigaudžiau savo kančiose. Kūnas puikiai žinojo, ko jis geidžia, bet mano protas atmesdavo kiekvieną jo meldimą. Mane pagaudavo čia siaubas ir gėda, čia neprotingas optimizmas. Viešieji draudimai varė mane į kapus. Psichoanalitikai mane gundė dirbtinai išsivaduoti nuo libido svačiomųjų. Tai, kad vieninteliai meilės virpulio objektai man buvo Anabelės seserys, jos patikėtinės ir kordebaletas, man kartais atrodydavo pamišimo ženklas. O kai kada aš sau sakydavau, jog viskas priklauso nuo to, kaip pažiūrėsi, ir iš esmės nieko čia blogo, kad mane iki sąmonės netekimo jaudina mažametės mergaitės. Leisiu sau priminti skaitytojui, jog Anglijoje nuo to laiko, kai buvo priimtas įstatymas (1933 metais) „Dėl vaikų ir jaunų merginų“, terminas *girl-child* (tai yra mergaitė) apibūdinamas kaip „moteriškos lyties asmuo, vyresnis kaip aštuonerių ir jaunesnis kaip keturiolikos metų“ (toliau nuo keturiolikos iki septyniolikos asmuo statuto apibūdinamas kaip „jauna mergina“). Kita vertus, Amerikoje, konkrečiai Masačusetse, terminu *wayward child* (sugedęs vaikas) techniškai apibūdinama nuo septynerių ligi septyniolikos metų mergaitė, kuri „palaiko santykius su pasileidusiais ir amoraliais asmenimis“. Hiujis Broutonas, Jokūbo Pirmojo laikų rašytojas polemistas, įrodė, jog Rahaba buvo palaidūnė turėdama dešimt metų. Visa tai be galo įdomu, ir aš manau, jūs jau regite, kaip mano burna apsiputoja ir ištiks priepuolis — bet ne, niekas neputoja, tiesiog aš

spraigau įvairiaspalvius laimingų minčių skridinėlius į tam skirtą puodelį. Ir dar paveikslėliai. Šit Vergilijus, kuris (cituoju seną anglų poetą) „nimfetę vienu tonu apdainavo“, nors, sprendžiant iš visa ko, verčiau būtų rinkęsis berniuko peritoną. Šit dvi iš dar ne-subrendusių karaliaus Echnatono ir jo karalienės Nefertitės dukterų — jie turėjo šešetą tokių, — Nilo kūdikių, skustagalvių, nuogutėlaičių (ničnieko, be daugybės eilių karolių), minkštais rudais šuniukų pilveliais, įkypomis juodmedžio akimis, ramiai sugulusių ant pagalvių ir sveikutėlaičių, praėjus trims tūkstančiams metų. Šit virtinė dešimtmečių nuotakų, kurios verčiamos sėsti ant fascino — dramblio kaulo smaigo klasikinio lavinimo šventyklose. Jungtvių ir sanguliavimo su vaikais dar ganėtinais dažnai pasitaiško kai kuriose Indijos srityse. Antai aštuoniasdešimtmečiai seniai leptosomikai santykiauja su aštuonmetėmis mergaitėmis, ir kas kam darbo. Galų gale Dantė beprotiškai pamilo savąją Beatričę, kai ji teturėjo devynerius metus, tokia spinduliuojanti, išsidažiusi, daili, ryškiai raudona suknele su brangakmeniais, o nutiko tatai 1274 metais Florencijoje, privačiame pokylyje, džiugiame gegužyje. O kai Petrarka beprotiškai pamilo savąją Laurą, ji buvo šviešiaplaukė dvylikos metų nimfetė, lekianti su vėju, pro dulkes ir žiedų margumyną, pati kaip skraidančioji gėlė vidur vaizdingos lygumos, atsiveriančios nuo Vokliūzo kalvų.

Tačiau būkime itin mandagūs ir kultūringi. Humbertas Humbertas nuoširdžiai stengėsi būti geras. Dievaži, stengėsi. Jis buvo nepaprastai atidus paprastiems vaikams, jų tyrumui, lengvai pažeidžiamam, ir jokiomis aplinkybėmis nebūtų pasikėsinęs į vaiko nekaltybę, jei būtų grėsęs nors menkiausias skandalas. Bet kaip pašėldavo blaškytis vargšui širdis, kai nekalto vaikų būry jis pastebėdavo vaiką demoną, „*enfant charmante et fourbe*“* — ilge-

* „Kūdikių žavų ir klastingą“ (tariama citata).

singas akis, ryškas lūpas, dešimt metų katorgos, jeigu išsiduosi, kad į ją žiūri. Taip slinko gyvenimas. Humbertas būtų visiškai galėjęs sangulianti su Ieva, bet Lilita buvo toji, apie kurią jis svajojo. Anksti prasikalusios krūtys kaip pumpurėliai (10,7 metų) yra somatiniai pakitimai, rodantys artėjant lytinį brendimą. O kitas mums žinomas požymis — pirmutinių pigmentinių plaukelių atsiradimas (11,2 metų). Mano puodelis pilnutėlaitis šokčiojančių skridinėlių.

Laivas nuskendo. Koralų sala. Aš vienas su tirtančia nuo šalčio nuskendusio keleivio dukteria. Brangute, juk čia tiktai žaidimas! Kokius fantastiškus nuotykius aš, būdavo, įsivaizduoju sėdėdamas ant kieto suolo miesto parke ir dėdamasis, neva neįstengiu akių atplėšti nuo knygos. Aplink ramų eruditą laisvai plaikstėsi nimfetės, tartum jis būtų priprasta parko statula ar koks šviesšėšėlis po senu medžiu. Kartą tikra gražuolė škotišku sijonėliu brinktelėjo šarvais apkaustytą koją šalia manęs ant suoliuko, kad sumurdytų į mane savo nuogas rankas ir priveržtų riedučių dirželį, — ir aš ištirpau saulės dėmėse prisidengdamas knyga vietoj figos lapo, o jos rusvi garbiniai sviro ant nusibrozdinto kelio, ir medžio paunksnė, kuria su ja dalijausi, pulsavo ir išsilydė ant jos blauzdos, švytuojančios taip arti mano chameleoniško skruosto. Kitą sykį rudaplaukė mokinukė užsikvėpė ant manęs metro vagone, ir oranžinis pūkelis jos pažastyje buvo atradimas, daug savačių vaikščiojęs mano kraujyje. Aš galėčiau išpasakoti nemaža šitokių vienpusių miniatiūrinių romanų. Kai kurių pabaiga būdavo pagardinta šėtonišku užkulu. Pavyzdžiui, aš pastebiu nuo balkono naktį, apšviestame lange kitapus gatvės, nimfetę, nusirenginėjančią prieš paslaugų veidrodį. Toksai atskirtas, toksai atstus reginys įgaudavo nepaprastai jautulingą patrauklumą, kuris versdavo mane, balkono žiūrovą, galvotrūkčiais pulti mal-

šinti savo aistros vienatvėje. Tačiau velnioniškai netikėtai švelnus nuogybės mirgesys, jau priėmęs iš manęs garbinimo sakramentą, pavirsdavo lempos apšviesta atkariai nuoga alkūne vyriškio su apatiniais baltiniais, skaitančio laikraštį prie atviro lango šutnioje, drėgnoje, desperatiškoje vasaros naktyje.

Šokinėjimas per virvutę. Šokinėjimas viena koja po kreida sužymėtą šaligatvį. Neužmirštama senė juodais drabužiais, kuri sėdėjo greta manęs ant parko suolo, ant mano smagybių kankinimo suolo (nimfetė po manim grabinėjo ieškodama nuriudėjusio stiklinio rutuliuko), ir kuri paklausė mane — akiplėša žiezula, — ar man neskauda pilvo. Ak, palikite mane mano pražystančiame parke, mano apsamanojusiame sode. Tegul jos žaidžia aplink mane amžinai, niekuomet nesumoteriškėdamos.

VI

Beje, aš dažnai save klausdavau, kas nutikdavo joms vėliau, toms nimfetėms. Mūsųjame švininių grotų pasaulyje, saistomame priežasties ir pasekmės ryšių, ar negalėjo mano išvogtasis iš jų virpulys atsiliepti jųjų ateičiai? Šit, buvo mano — ir niekuomet nesužinos. Gerai. Bet ar neatsilieps tatai vėliau, ar kaip nors nepakenkia jos tolesniam likimui tuo, kad įtraukiau jos vaizdinį į savo slaptą pasimėgavimą? O, tai žadino ir žadins didžias ir baisias abejones!

Tačiau aš išsiaiškinau, į ką jos pavirsta, tos žaviosios, iš proto varančios nimfetės, kai užauga. Menu, klaidžiojau kartą pavakare judria gatve pavasarį Paryžiaus centre. Liaunutė žemaūgė mergina prakaukšėjo pro mane skubriu žingsneliu aukštais kulniukais; mudu vienkart atsigrėžėme; ji sustojo, ir aš žengiau artyn. Jos galva vos siekė man ligi krūtinės gaurų; veidelis buvo apskritas, su duobutėmis, koks dažnai esti jaunų prancūzaičių. Man patiko jos ilgos blakstienos ir perlų pilkumo *tailleur**, prigulęs prie jauno kūno, kuris dar išlaikė (kaip tik tai ir buvo nimfos atbalsis, malonumo šiurpuliukas, strėnų mėšlungis) kažką vaikiško, atmiešusio profesionalų jos mažo vinklaus užpakaliuko *frétillement***. Pasiteiravau, kokia jos kaina, ir ji tučtuojau atsakė grynu sidabrinio skambesiu (paukštis, tikras paukštis!): „Cent.“*** Pamėginau

* Kostiumėlis (*pranc.*).

** Viksčiojimas (*pranc.*).

*** Šimtas (*pranc.*).

nusiderėti, bet ji įkainojo padūkusį alsų geismą mano akyse, varstančiose iš tokio aukščio jos apskritą kaktytę ir rudimentinę skrybėlaitę (puokštelė ir kaspinas): „*Tant pis*“*, — pratarė pamerkusi akį ir dėjosi benueinanti. Pagalvojau: juk vos prieš trejetą metų galėjau matyti, kaip ji grįžta namo iš mokyklos! Tas vaizdas viską nulėmė. Ji nusivedė mane įprastais stačiais laiptais su įprastu skambučiu, duodančiu signalą ponui, nepageidaujančiam susidurti su kitu ponu, kad kelias laisvas arba nelaisvas — nykus kelias į pasišlykštėtina kambariūkštį, teturintį lovą ir bidė. Kaip visuomet ji pirmiausia pareikalavo savo *petit cadeau*** ir kaip visuomet aš paklausiau jos vardo (*Monique*) ir amžiaus (aštuoniolika). Man buvo puikiai pažįstamos banalios prostitučių manieros: iš visų jų girdi šitą *dix-huit**** — lygų čiauškesį su svajingos apgaulės gaidelė, kurį jos išspaudžia, vargšėlės, ligi dešimt kartų per parą. Tačiau šiuo atveju buvo aišku, kad Monika veikiau prideda negu atima sau dvejetą metelių. Taip nusprendžiau iš daugelio jos kompaktiško, tartum nutekinto ir gluminamai neišsivysčiusio kūno detalių. Stulbinamai greit nusirengusi, ji pastovėjo truputėlį prie lango, pusiau įsisupusi į balkšvą užuolaidos musliną, su vaikišku pasimėgavimu klausydamasi (knygoje tatai būtų chaltūra) rylininko, grojančio jau sutemų apklėstame kieme. Kai apžiūrėjau jos rankas ir atkreipiau jos dėmesį į purvinus nagus, ji pratarė, naiviai suniukusi: „*Oui, ce n'est pas bien*“****, ir buvo beeinanti prie praustuvo, bet aš pasakiau, kad tai nesvarbu, visiškai nesvarbu. Savo tamsiais pakirptais plaukais, šviesiai pilku žvilgsniu ir blyškia oda ji buvo be galo žavi. Jos klubai buvo ne platesni kaip tupinčio berniuko. Maža to, nedvejodamas galiu patvirtinti (šit kodėl, tiesą

* Ką padarysi (*pranc.*).

** Dovanėlė (*pranc.*).

*** Aštuoniolika (*pranc.*).

**** Taip, tai negerai (*pranc.*).

sakant, aš dėkingas taip nutęsiu savo buvimą su mažyte Monika pilko muslino atsiminimų celėje), kad iš tų aštuoniasdešimties ar devyniasdešimties šliundrų, kurios įvairiu metu mano prašomos mane tenkino, ji buvo vienintelė, davusi man tikro malonumo injekciją. „*Il était malin, celui qui a inventé ce truc-là*“*, — meiliai pasakė ji ir sulindo į drabužius tokiu pat išmiklintu spartos stiliu-mi, kaip buvo iš jų išsinėrusi.

Aš paklausiau, ar nesuteiktų ji man dar vieno, rimtesnio, pasimatymo tą patį vakarą, ir ji prižadėjo pasitikti mane ties kam-pine kavine, pridūrusi, kad per visą savo trumpą gyvenimą dar niekados nėra nieko apgavusi. Mes sugrįžome į tą patį kambarį. Neištvėriau jai nepasakęs, kokia ji dailutė, į tai ji kukliai atsakė: „*Tu es bien gentil de dire ça*“**, o tada, pamačiusi tai, ką aš pats pamačiau veidrodyje, atspindinčiame mūsų mažą Edeną, — šturpią švelnumo grimasą, iškreipusią man veidą, uolioji Monika (o, ji tikrai kadaise buvo nimfetė!) panoro sužinoti, ar nenusišluostyti jai, *avant qu'on se couche****, dažų sluoksnio nuo lūpų, jeigu kartais įsigeisčiau ją pabučiuoti. Žinoma, įsigėsiu. Su ja aš daugiau sau leidau negu su kuria nors kita jauna hetera, ir tą naktį paskutinis mano įspūdis apie Moniką ir jos ilgas blakstienas atsiduoda kaž-kuo linksmu, ko nėra kituose prisiminimuose, susijusiuose su žeminančiu, pasigailėtinu ir nykiu mano lytiniu gyvenimu. Ji atrodė be galo patenkinta, kai daviau penkiasdešimčia frankų daugiau, negu buvo sutarta, ir tada nutipeno į balandžio nakties dulsną su gremėzdišku Humbertu, vėžlinančiu įkandin jos siauros nugaros. Stabtelėjusi prieš vitriną, ji pratarė pasimėgaudama: „*Je vais m'acheter des bas!*“**** — ir neduok Dieve man kada užmiršti tos

* Gudrus buvo tas, kuris išrado tą fokusą (*pranc.*).

** Kaip miela iš tavęs tai girdėti (*pranc.*).

*** Prieš mums sugulant (*pranc.*).

**** Nusipirkiau kojines (*pranc.*).

mažytės paryžietės vaikiškų lūpų plekštelėjimą ties žodžiu *bas*, ištartu taip sodriai, kad a vos nepavirto trumpu guviu o.

Kitas mudviejų pasimatymas buvo rytojaus dieną, po vidurdienio, penkiolika minučių trečios mano bute, bet jis nebesuteikė tokio malonumo: per naktį ji tarytum labiau suaugo, perėjo į aukštesnę klasę ir dar buvo smarkiai persišaldžiusi. Užsikrėtęs nuo jos sloga, atšaukiau ketvirtąjį susitikimą — beje, ne pro šalį buvo užkirsti kelią jausmui, kuris augdamas būtų apsunkinęs mane šiurpiomis svajonėmis ir glebiu nusivylimu. Tad telieka ji glotni liauna Monika — tokia, kokia buvo tris minutes, kai už dalykiškos jaunos prostitutės išryškėdavo beglobė nimfetė.

Neilga pažintis su ja pakišo man šiokių tokių minčių, kurios tikriausiai pasirodys ganėtinai neginčytinos skaitytojui, nučiuokiančiam apie tokius dalykus. Skelbimai nepadoriame žurnaliūkštyje mane atvedė vieną veiklią dieną į tokios *Mlle Edith** kontorą, kur ji pradėjo nuo to, kad pasiūlė man išsirinkti gyvenimo draugę iš gerokai formalių fotografijų rinkinio gerokai sučiurintame albume („*Regardez-moi cette belle brune?*“** — jau vestuvine suknele). O kai aš atstūmiau albumą ir nesmagiai, prisiversdamas, išdėsčiau savo nusikalstamą svajonę, ji pažvelgė į mane, tartum ketindama išvyti mane lauk. Tačiau pasiteiravusi, kiek pakločiau, malonėjo pažadėti supažindinti su asmeniu, kuris „galėtų reikalą sutvarkyti“. Rytojaus dieną dusulinga moteriškė, išsidažiusi, plepi, trenkianti česnakais, su veik komediantiška provansietiška tartimi ir juodais ūsais virš violetinės lūpos, nusivedė mane, regis, į savo pačios būstą ir ten, skambiai pabučiavusi sudėtus į daiktą storų pirštų galiukus, kad pabrėžtų, koks gardus kąsnelis jos rožytė, teatrališkai atitraukė užuolaidą, už kurios pasirodė kambario

* Panelė Edita (*pranc.*).

** Pasigėrėkite šia dailia brunete (*pranc.*).